ԱՄՓՈՓ ՏԵՂԵԿԱՏՎՈՒԹՅՈՒՆ

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ 2024թ. ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ԵՎ ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ

2024թ. բյուջեի կազմման հիմքում ընկած հիմնական մոտեցումներ

ՀՀ կենտրոնական բանկը (այսուհետ՝ ԿԲ) վարչական ծախսերի և կապիտալ ներդրումների պլանավորումն իրականացնում է ԿԲ-ում գործող՝ միջազգային ստանդարտների և կենտրոնական բանկերի լավագույն փորձի հիման վրա պատրաստված բյուջեի մեթոդաբանության համաձայն՝ հիմք ընդունելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքով ԿԲ-ին վերապահված գործառույթները, ԿԲ-ի ռազմավարությունը և տեսլականը:

Վարչական ծախսերի նախահաշիվը և կապիտալ ներդրումների ծրագիրը կազմվում է՝ հիմնվելով հետևյալ մոտեցումների վրա.

- Ռազմավարական մտածողություն. ԿԲ-ն իր ռազմավարության ներքո սահմանել է հետևյալ արտաքին ազդեցության առաջնահերթությունները՝ ֆինանսական համակարգ, մակրոտնտեսական քաղաքականություն, սպառողներին զորակցում: Վերջիններս ենթադրում են ազդեցության տիրույթում տրանսֆորմացիա: Այս վերափոխումն իրականացնելու նպատակով քարտեզագրվել է նաև ԿԲ ներքին կարողությունների զարգացումը: ԿԲ-ն այս գործընթացի թափանցիկությունն ապահովելու նպատակով հաղորդակցմամբ համապարփակում է իր անելիքները:

- Նախագծային մտածողություն, որը ենթադրում է նպատակների և արդյունքների սահմանում՝ հնարավորություն տալով ռեսուրսները բաշխել՝ ապահովելով դրանց արդյունքայնությունն ու արդյունավետությունը:

2024թ. ԿԲ-ի վարչական ծախսերի նախահաշվի և կապիտալ ներդրումների ծրագրի հիմքում տարանջատվել են հետևյալ նոր հիմնական նախագծերի գաղափարները.

- ✓ ԿԲ-ի ցանցային համակարգի արդիականացում,
- ✓ ԿԲ-ի սերվերային սենյակների հիմնանորոգում,
- ✓ ԿԲ-ի վարչական շենքի ճարտարապետական կոնցեպտուալ փոփոխության ծրագիր:

Նշենք, որ մի շարք նախագծեր արդեն իրենց իրականացման փուլում են, և ենթադրվում է, որ 2024թ-ին որոշները կհասնեն իրենց ավարտին:

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐԻ ՆԱԽԱՀԱՇԻՎ

Հազ. դրամ	*Ծնթ*	*2022թ. կատարողական*	*2023թ. նախահաշիվ*	*2024թ. նախահաշիվ*	*2024թ. նախահաշվի տարբերությունը 2023թ. նախահաշվի նկատմամբ*
Ապարատի պահպանման ծախսեր	**1**	**7,094,458**	**9,898,009**	**10,079,233**	**2%**
Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ	1.1	6,323,560	8,787,398	8,787,398	0%
Աշխատակիցների սոցիալական ապահովություն	1.2	382,774	492,320	531,871	8%
Անձնակազմի գործուղում, ուսուցում և վերապատրաստում	1.3	304,310	497,761	660,388	33%
Ներկայացուցչական ծախսեր	1.4	43,980	54,848	54,848	0%
Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում	1.5	39,834	65,682	44,728	-32%
Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր	**2**	**32,340**	**55,463**	**51,382**	**-7%**
Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր	**3**	**66,874**	**95,289**	**86,690**	**-9%**
Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր	**4**	**21,474**	**23,472**	**23,826**	**2%**
Չնախատեսված ծախսեր		**-**	**20,000**	**20,000**	**0%**
Ընդամենը վարչական ծախսեր		**7,215,146**	**10,092,233**	**10,261,131**	**2%**

ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԿԱՊԻՏԱԼ ՆԵՐԴՐՈՒՄՆԵՐԻ ԾՐԱԳԻՐ

Հազ. դրամ	Ծնթ	*2022թ. կատարողական*	*2023թ. նախահաշիվ*	*2024թ. նախահաշիվ*	*2024թ. նախահաշվի փարբերությունը 2023թ. նախահաշվի նկատմամբ*
Կենտրոնական բանկի խնդիրների հետ ուղղակիորեն առնչվող իրավաբանական անձանց կապիտալում ներդրումներ	5	450,000	-	755,000	-
Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում կատարված ներդրումներ	6	4,194,432	1,911,696	2,916,665	**x1.5**
Ընդամենը կապիտալ ներդրումների ծրագիր		**4,644,432**	**1,911,696**	**3,671,665**	**X1.9**

2024թ. վարչական ծախսերի նախահաշվին և կապիտալ ներդրումների ծրագրին կից ծանոթագրություններ

ՎԱՐՉԱԿԱՆ ԾԱԽՍԵՐ

Համաձայն «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի՝ Հայաստանի Հանրապետության կենտրոնական բանկի վարչական ծախսերը ընդգրկում են ապարատի պահպանման, լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման, տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման և ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր, ինչպես նաև չնախատեսված ծախսեր: 2024թ. վարչական ծախսերի նախահաշիվը կազմում է 10,261,131 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 2% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ:

1. Ապարատի պահպանման ծախսեր

Ապարատի պահպանման ծախսերն ընդգրկում են ԿԲ-ի անձնակազմի աշխատավարձի և դրան հավասարեցված վճարումների, անձնակազմի ուսուցման, վերապատրաստման և գործուղման, ներկայացուցչական, սոցիալական ապահովության, ինչպես նաև ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործման ծախսերը: 2024թ. ապարատի պահպանման ծախսերի նախահաշիվը կազմում է 10,079,233 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 2% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ:

1.1 Աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ

Աշխատավարձի և դրան հավասարեցված միջոցների հաշվարկը կատարվում է՝ ելնելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի 14-րդ հոդվածի 2-րդ մասի «զ» կետի պահանջներից:

2024թ. համար «աշխատավարձ և դրան հավասարեցված վճարումներ» հոդվածը պլանավորելիս ԿԲ-ը անփոփոխ է թողել նախորդ տարվա ցուցանիշը՝ նախատեսելով 8,787,398 հազ. դրամ: 2024թ. համար ԿԲ-ի միջին ամսական աշխատավարձի պլանային ցուցանիշը կազմել է 915 հազ. դրամ (2023թ.՝ 915 հազ. դրամ): 2024թ-ին աշխատակիցների կանխատեսված թվաքանակը նախորդ տարվա նույն ցուցանիշի նկատմամբ ևս չի աճել՝ մնալով անփոփոխ՝ 800 աշխատակից: Նշենք, որ 2024թ. համար առևտրային բանկերը կանխատեսել են 1,102 հազ. դրամ միջին աշխատավարձ, որի արդյունքում գնահատվում է, որ 2024թ.-ին ԿԲ-ի և բանկային համակարգի նախահաշվային միջին աշխատավարձերի միջև ճեղքվածքը կկազմի 17% (նախորդ տարիներին ճեղքվածքը կազմել է 15-29%):

1.2 Աշխատակիցների սոցիալական ապահովություն

Աշխատակիցների սոցիալական ապահովության ծախսերը նախատեսված են ԿԲ-ի անձնակազմի սոցիալական փաթեթի, այդ թվում՝ առողջության ապահովագրության ծախսերը իրականացնելու համար: Սույն հոդվածի գծով 2024թ. նախահաշիվը կազմում է 531,871 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 8% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ: Աճն առավելապես արտացոլում է վերջին տարիներին ԿԲ-ի աշխատակիցների ուժգնացած հոսունության արդյունքում սոցիալական ապահովության ծախսերը:

1.3 Անձնակազմի գործուղում, ուսուցում և վերապատրաստում

Առաջնորդվելով «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքով սահմանված հիմնական նպատակների՝ գների կայունության և ֆինանսական կայունության ապահովման և ԿԲ-ի խնդիրների իրականացման գործընթացում յուրաքանչյուր աշխատակցի արդյունավետ գործունեությունն ապահովելու խնդրով՝ ԿԲ-ը կարևորում է սովորելու մշակույթի ձևավորումը, աշխատակիցների շարունակական ուսուցումն ու զարգացումը, վերլուծական և ստեղծագործական ունակությունների, հետազոտական կարողությունների ձևավորումն ու զարգացումը, քաղաքականության մշակման և վերլուծական ունակությունների զարգացումը, ֆինանսական ոլորտում կրթված մասնագետներ ունենալը և մարտահրավերներին դիմակայելու պատրաստվածությունը:
Այս հոդվածի ներքո պլանավորվում են տարբեր միջազգային կառույցներում ԿԲ-ի անձնակազմի վերապատրաստման և զարգացման ծախսերը և աշխատանքային այցերի և այլ շրջանակներում իրականացվող գործուղումները:
2024թ. այս հոդվածը պլանավորելիս հաշվի են առնվել միջազգային առաջատար ֆինանսական կառույցներում մասնագիտական գիտելիքների խորացմանն ու աշխատանքային խնդիրներն արդյունավետ իրականացնելու համար անհրաժեշտ հմտությունների զարգացմանն ուղղված վերապատրաստման և մասնագիտական որակավորման դասընթացների, փորձի փոխանակման նպատակով ուսուցողական այցերի պահանջները, միջազգային կառույցներում ԿԲ-ի ներկայացուցչությունն ապահովելու համար անհրաժեշտ հանդիպումներին, համաժողովներին ԿԲ-ի աշխատակիցների մասնակցության պահանջը: 2024թ. այս հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 660,388 հազ. դրամ՝ 2023թ.-ի նկատմամբ աճելով 33%-ով: Սույն աճի նշանակալի մաս են կազմում նախագծային գործուղումները, որոնք ձևավորվել են ռազմավարական նպատակների իրականացման ճանապարհային քարտեզում: Աճը պայմանավորող գործոններից են նաև աշխատակիցների հոսունության արդյունքում նոր ընդունվող աշխատակիցների ուսուցման և վերապատրաստումների անհրաժեշտությունը, ինչպես նաև ավիափոխադրման և կեցության ծախսերի թանկացումները:
Վերապատրաստումները, ուսուցողական այցերը, ինչպես նաև նախագծային գործուղումները, ուղղված են լինելու ԿԲ-ի նպատակների իրականացման համար անհրաժեշտ մարդկային կարողությունների շարունակական զարգացմանը:

1.4 Ներկայացուցչական ծախսեր

Ներկայացուցչական ծախսերը նախատեսված են մի շարք միջազգային պատվիրակությունների ընդունելությունների, օտարերկրյա բանկերի, ֆինանսական և այլ կազմակերպությունների ներկայացուցիչների հետ աշխատանքային հարցերի շուրջ քննարկումների և բանակցությունների, գիտաժողովների, աշխատաժողովների կազմակերպման շրջանակներում: 2024թ. այս հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 54,848 հազ. դրամ՝ 2023թ.-ի նկատմամբ մնալով անփոփոխ:

1.5 Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում

«ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքով ԿԲ-ին վերապահված գործառույթների իրականացման համար, ինչպես նաև իր ենթակայության ներքո գտնվող տարածքային միավորների բնականոն գործունեության և դրանց միջև մշտական կապի ապահովման նպատակով ԿԲ-ը

շահագործում է ավտոպարկ, որի գերակշիռ մասը կազմում են հերթապահ մեքենաներ, ավտոբուսներ և միկրոավտոբուսներ: 2024թ.-ին ԿԲ-ը նախատեսում է շահագործել 29 ավտոմեքենա (2023թ.՝ 30 ավտոմեքենա), որոնցում ներառված են ձեռքբերված և մինչ տարեվերջ ձեռքբերվելիք էլեկտրական շարժիչով մեքենաները: Ավտոմեքենաների շահագործման ծախսերը հաշվարկելիս հիմք են ընդունվել վառելիքի կանխատեսվող միջին շուկայական գները և 2022-2023թթ. ԿԲ-ի կողմից ավտոմեքենաների տեխսպասարկման համար կնքված պայմանագրերը: 2024թ. «Ծառայողական փոխադրամիջոցների շահագործում» հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 44,728 հազ. դրամ նախատեսելով 32% նվազում 2023թ. նկատմամբ՝ պայմանավորված էլեկտրական մեքենաների ձեռքբերմամբ և վառելիքի կանխատեսված գնի նվազմամբ:

2. Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսեր

Համաձայն «ՀՀ կենտրոնական բանկի մասին» ՀՀ օրենքի հոդված 13-ի՝ վարչական ծախսերում ընդգրկվում են «Լրատվական տեղեկատվության և մասնագիտական գրականության ձեռքբերման ծախսերը»: ԿԲ-ում կայացած մասնագիտական քննարկման արդյունքում արձանագրվել է, որ «ձեռքբերման» եզրույթը վերագրելի է միայն մասնագիտական գրականությանը, քանզի «լրատվական տեղեկատվության ծախսեր» եզրույթ գոյություն չունի: Այդպիսով հետևյալ ծախսերը դադարել են որակվել՝ որպես վարչական ծախս.

- հասարակայնության հետ կապված ծախսեր,
- ֆիլմի և տեսահոլովակի նկարահանման ծախսեր,
- հայտարարությունների հրապարակման ծախսեր:

Նշված ծախսերի գծով նախահաշիվը նախորդ տարում կազմել է շուրջ 24մլն դրամ:

Այս հոդվածի ներքո պլանավորվել են ամսագրերի և թերթերի բաժանորդագրության, մասնագիտական գրականության ձեռքբերման, լրատվական գործակալությունների նյութերի ձեռքբերման և այլ նմանատիպ ծախսերը: ԿԲ-ի կողմից մասնագիտական գրականության ձեռքբերումը և ֆինանսական ոլորտում մասնագիտացված և բարձր վարկանիշ ունեցող պարբերականների և էլեկտրոնային գրադարանների բաժանորդագրությունը նպատակ ունի խթանելու ԿԲ-ի աշխատակիցների մասնագիտական գիտելիքների զարգացումը: 2024թ. համար այս հոդվածը պլանավորվել է հիմնականում՝ ըստ կորպորատիվ և ինստիտուցիոնալ փաթեթների՝ հաշվի առնելով միջազգային պարբերականների կողմից կիրառվող հրապարակումների բովանդակության հասանելիության տարածման սահմանափակումները:

Արդյունքում այս հոդվածի գծով 2024թ. նախահաշիվը կազմում է 51,382 հազ. դրամ՝ 7%-ով նվազելով նախորդ տարվա նկատմամբ:

3. Տնտեսական նյութերի և արագամաշ առարկաների դուրսգրման հետ կապված ծախսեր

Սույն հոդվածի ներքո արտացոլվում են ԿԲ-ի վարչական շենքի և ԿԲ-ին պատկանող մյուս տարածքային կառույցների բնականոն աշխատանքային վիճակի ապահովման համար անհրաժեշտ տնտեսական նյութերի ու արագամաշ առարկաների սպառման հետ կապված ծախսերը: 2024թ. այս հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 86,690 հազ. դրամ: Այս ուղղությամբ ծախսերը նվազել են 9%-ով նախորդ տարվա նկատմամբ: Նվազման հիմնական պատճառը որոշ տնտեսական ապրանքների և թղթի ծախսի նվազումն է, որին ԿԲ-ն հետամուտ է եղել նաև նախորդող տարիներին:

4. Ծառայողական նպատակներով օգտագործվող կապի միջոցների հետ կապված ծախսեր

ԿԲ-ի հեռախոսային և ֆաքսիմիլային կապի անխափան աշխատանքը ապահովվում է ՀՀ-ում գործող հեռահաղորդակցման ոլորտի առաջատար կազմակերպությունների կողմից, որոնց հետ կնքված են համապատասխան պայմանագրեր և մատուցվող ծառայությունները որոշվում են ըստ սահմանված գնացուցակների: Սույն հոդվածի ներքո հաշվառվում են աբոնենտային վարձը, խոսակցությունների վճարները, շենքերի պահպանության համար ուղիղ կապը: 2024թ. այս հոդվածի գծով նախահաշիվը կազմում է 23,826 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 2% աճ նախորդ տարվա նկատմամբ:

5. Կապիտալ ներդրումներ ԿԲ խնդիրների հետ ուղղակիորեն առնչվող իրավաբանական անձանց կապիտալում

2024թ.-ին ՀՀ ԿԲ-ը նախատեսում է 755,000 հազ. դրամի չափով ներդրում կատարել «Արմենիան Քարդ» ՓԲԸ-ի կանոնադրական կապիտալում: Ներդրման նպատակն է Արքա համակարգի հաճախորդներին ապահովել թվային լուծումների հիման վրա հարմարավետ և անվտանգ ծառայությունների մատուցում, վճարումների թափանցիկության և տվյալների արդյունավետ օգտագործման ապահովում, գործընկեր ֆինանսական կազմակերպություններին և վճարային ծառայությունների հետ առնչվող այլ կազմակերպություններին բիզնես խնդիրների լուծումների առաջարկում, ինչպես նաև ծառայությունների մատուցման հուսալիության և հասանելիության ապահովման շարունակական բարձրացում, այդ թվում՝ պահուստային ռեսուրսների ստեղծման ճանապարհով: Նախատեսվում են նաև ծախսեր ուղղված ընկերության կառավարման համակարգի բարեփոխումներին:

6. Կապիտալ ներդրումներ հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում

Հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերմանն ուղղված ներդրումների ծրագիրը 2024թ. կազմում է 2,916,665 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 1.5 անգամ աճ նախորդ տարվա նկատմամբ՝ պայմանավորված կապիտալ ներդրումների ծրագրի հիմքում ընկած նոր նախագծերով և ԿԲ-ի բարոյապես ու ֆիզիկապես մաշված ենթակառուցվածքի որոշակի տարրերի փոխարինմամբ:

Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում 2024թ. նախատեսվող ներդրումների բացվածքը ներկայացված է ստորև.

		2022թ.	*2023թ.*	*2024թ.*	*2024թ./2023թ.*
Հազ. դրամ		*կատարողական*	*նախահաշիվ*	*նախահաշիվ*	*Փոփ.,%*
Հիմնական միջոցներ և ոչ նյութական ակտիվներ, որից՝		**4,194,432**	**1,911,696**	**2,916,665**	**x1.5**
Շենքերի և շինությունների կառուցում և կապիտալ վերանորոգում	6.1	244,633	255,000	733,262	x2.9
Համակարգչային տեխնիկայի և ծրագրերի և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերում	6.2	3,843,749	1,516,696	2,135,403	x1.4
Տրանսպորտային միջոցների ձեռքբերում	6.3	106,050	140,000	48,000	-x2.9

6.1 Աշխատանքային շենքերի և շինությունների կառուցում, ձեռքբերում և կապիտալ վերանորոգում

Սույն հոդվածի ներքո նախատեսվում է իրականացնել ԿԲ-ի գործունեության անընդհատությունը ապահովող միջոցառումներ: Մասնավորապես՝ 2024թ.-ին ԿԲ-ում հաստատվել է ԿԲ սերվերային սենյակների՝ միջազգային ստանդարտներին համապատասխան հիմնանորոգման նախագծի գաղափարը: Հարկ է նշել, որ ԿԲ գլխավոր մասնաշենքում շահագործվող սերվերային տարածքները և վերջիններիս աշխատանքն ապահովող հովացման, էլեկտրասնուցման և հրդեհաշիջման համակարգերը շահագործվում են 2010թ.-ից: Այս համակարգերի մի մասը խափանված է, մյուս մասը՝ բարոյապես մաշված, ուստի չեն կարող ապահովել կրիտիկական համակարգերի անընդհատությունը: Սույն կապիտալ վերանորոգման աշխատանքների համար ԿԲ-ը նախատեսել է ընդհանուր 468,262 հազ. դրամ:

ԿԲ-ը նախատեսում է շարունակել էներգաարդյունավետության և էներգախնայողության բարձրացմանը միտված արևային պանելների տեղադրման նախագիծը: 2024թ.-ին ևս նախատեսվում է ԿԲ-ի աշխատանքային շենքերի տանիքներին արևային պանելների կառուցում 80,000 հազ. դրամ արժեքով: Նախատեսվում է, որ 2023թ.-ին կավարտվեն Դիլիջան քաղաքում ԿԲ որոշ շինությունների տանիքներին արևային պանելների տեղադրման աշխատանքները:

Նախատեսվել են նաև որոշ աշխատանքներ վարչական շենքի կապիտալ վերանորոգման գծով 185,000 հազ. դրամի չափով, որից 80,000 հազ. դրամը ԿԲ-ի վարչական շենքի ճարտարապետական կոնցեպտուալ փոփոխության ծրագրի ներքո:

6.2 Համակարգչային տեխնիկայի, ծրագրերի և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների ձեռքբերում

Համակարգչային տեխնիկայի, ծրագրային ապահովման, գրասենյակային գույքի, կապի միջոցների և բանկի հիմնական գործունեությանն առնչվող այլ հիմնական միջոցների և ոչ նյութական ակտիվների ձեռքբերմանն ուղղված ներդրումների ծրագիրը կազմում է 2,135,403 հազ. դրամ, ինչը ենթադրում է 1.4 անգամ աճ նախորդ տարվա նախահաշվի նկատմամբ՝ առավելապես պայմանավորված կապիտալ ներդրումների ծրագրի հիմքում ընկած ռազմավարական նախագծերով և ԿԲ-ի բարոյապես ու ֆիզիկապես մաշված ենթակառուցվածքի որոշակի տարրերի փոխարինմամբ:

- **<u>Ցանցային համակարգի արդիականացման նախագիծ</u>** - 2024թ.-ին հաստատվել է ԿԲ համակարգչային ցանցի վերազինման նախագծի գաղափարը, որի շրջանակներում նախատեսվում է փոխարինել օգտակար ծառայության ժամկետները լրացած սարքավորումները, ինչպես նաև ձեռք բերել կարգաբերման, ավտոմատացման, կառավարման և մոնիտորինգի համակարգեր: Հարկ է նշել, որ ԿԲ համակարգչային ցանցն ապահովող սարքավորումները ձեռք են բերվել 2010-2012թթ., և համաձայն արտադրողի կողմից նախապես հրապարակված տեղեկատվության՝ 30.06.2024թ. դադարեցվում է դրանց սպասարկումը, ինչը նշանակում է, որ տվյալ սարքավորումների հետագա շահագործումը տեղեկատվական և կիբերանվտանգության տեսանկյունից խիստ ռիսկային է: Նշված նախագծի ներդրման համար 2024թ.-ին ընդհանուր նախատեսվել է 1,075,430 հազ. դրամ:

- **<u>Գործընթացների նկարագրման և կատարելագործման համակարգի ներդրում</u>** - ԿԲ-ը ռազմավարական նախաձեռնությունների շրջանակում 2022թ.-ին հաստատել է բիզնես գործընթացների քարտեզագրման, մոդելավորման և ավտոմատացման, ինչպես նաև փաստաթղթաշրջանառության կառավարման ծրագրի ձեռքբերման նախագիծը 300,000 հազ. դրամ արժեքով: Վերջինիս նպատակն է ապահովել գործընթացների մեծ ճկունություն ԿԲ-ի կազմակերպական կառուցվածքի և այլ փոփոխությունների դեպքում, ինչն էլ երկարաժամկետ կտրվածքով կհանգեցնի արտադրողականության ավելացման և ռեսուրսների խնայողության: Համապատասխան ծրագրային ապահովման գնման գործընթացը մեկնարկել է 2023թ.-ին, սակայն նախատեսվում է, որ աշխատանքների ավարտը և ծրագրային ապահովման վերջնական ընդունումը կիրականացվի 2024թ.-ին, ուստի այդ նպատակով նախատեսվել է 300,000 հազ. դրամ: Այնուամենայնիվ, այն պարագայում, եթե որոշակի աշխատանքներ ընդունվեն 2023թ.-ին, ապա սույն նախագծի մասով 2024թ.-ին կարձանագրվի խնայողություն:
- **<u>Դրամագիտական արժեքների և կանխիկի կառավարման համակարգի ներդրում</u>** -_2024թ. նախատեսվում է ավարտին հասցնել դրամագիտական արժեքների և կանխիկի կառավարման համակարգի ներդրման աշխատանքները՝ հաշվի առնելով առկա պայմանագրային հանձնառությունները և ներքին ու արտաքին գործընկերների հետ համագործակցությունը: Նախագիծը, որոշակի տեխնիկական փոփոխությունների ենթարկվելով, ներկա պահին գտնվում իր իրականացման հերթական փուլում՝ արդիականացված և վերանայված նոր պահանջների հիման վրա: Դրամագիտական արժեքների և կանխիկի կառավարման համակարգի ներդրման համար 2024թ. նախատեսվում է 47,144 հազ. դրամ:
- **<u>Ձայնային համակարգերի ձեռքբերում և վերազինում</u>** - Նախատեսվել է ԿԲ նիստերի դահլիճների համար թվային ձայնային համակարգերի ձեռքբերում և վերազինում նոր սերնդի համակարգերով՝ 111,308 հազ. դրամի չափով:
- **<u>Սերվերային համակարգերի ծրագրային ապահովում</u>** - ՀՀ ԿԲ սերվերային համակարգերի պահուստավորման եվ արխիվացման համակարգի համար նախատեսվում է ձեռք բերել նոր արտոնագրեր 117,405 հազ. դրամ արժեքով:
- **<u>Գրասենյակային գույք</u>** - Սույն ուղղությամբ նախատեսվող կապիտալ ներդրումները գնահատվում է, որ կկազմեն 85,840 հազ. դրամ:
- **<u>Տեղեկատվական, տեխնիկական անվտանգության ծրագրաապարատային համակարգեր և անվտանգության ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցներ</u>** - Սույն ուղղությամբ նախատեսվող կապիտալ ներդրումները գնահատվում է, որ կկազմեն 86,523 հազ. դրամ:
- **<u>Հիմնական միջոցներում և ոչ նյութական ակտիվներում այլ ներդրումներ</u>** - Ներդրումների մնացած 15%-ը նախատեսվում է ուղղել SS, տեղեկատվական անվտանգության և այլ ֆիզիկական ենթակառուցվածքների որոշ տարրերի փոխարինմանը, զարգացմանը և արդիականացմանը, այդ թվում՝ համակարգիչների և այլ համակարգչային տեխնիկայի ձեռքբերում, Էմիսիոն և կանխիկ դրամով գործառնությունների ապահովման համար անհրաժեշտ հիմնական միջոցների ձեռքբերում:

Նոր բանկային ավտոմատացված համակարգի գծով 2024թ.-ին գումար չի նախատեսվել՝ հաշվի առնելով գործընկերոջ հետ ընթացող բանակցություններում առկա էական խնդիրները:

6.3 Տրանսպորտային միջոցների ձեռքբերում

2024թ. նախատեսվում է փոխարինել օգտակար ծառայության ժամկետը լրացած թվով 2 տրանսպորտային միջոց, որոնց ձեռքբերման արժեքը գնահատվում է **48,000** հազ. դրամ: